

ЈАВНА УСТАНОВА

www.voders.org

ВОДЕ СРПСКЕ

БИЈЕЉИНА

БЕСПЛАТАН ПРИМЈЕРАК

БИЛТЕН

ГОДИНА 6 | БРОЈ 21 | МАРТ-АПРИЛ-МАЈ 2025.

UN WATER

22. МАРТ
СВЈЕТСКИ ДАН ВОДА

2025 Очување ледника

САЧУВАЈМО НАШЕ ЛЕДНИКЕ

**Стручни угао: Израда структурних мјера
у циљу заштите од поплава**

**У 2024. години остварен рекордан
годишњи приход од водних накнада**

**Водно богатство Републике Српске:
Сушица, смарагдна ријека Жерцеговине**

САЧУВАЈМО НАШЕ ЛЕДНИКЕ

Ледници су кључни за глобални циклус воде. Они су извор живота јер обезбјеђују слатку воду за људе, животиње и биљке

Тема Свјетског дана вода 2025. године је „Очување ледника“. Генерална скупштина Уједињених нација у децембру 2022. године усвојила је резолуцију којом је 2025. проглашена као међународна година очувања ледника, а 21. март проглашен је за Свјетски дан ледника који ће се, почевши од ове године, обиљежавати сваке године уочи Свјетског дана вода, 22. марта.

Међународна година ледника, Свјетски дан ледника и овогодишња тема Свјетског дана вода

„Очување ледника“ имају за циљ да се истакне велика важност ледника, односно подизање глобалне свијести о кључној улози ледника, снијега и леда у климатском сис-

тему и хидролошком циклусу, као и о економским, друштвеним и еколошким утицајима промјена у Земљиној криосфери због глобалног загријавања.

Изложба о ледницима и планинама

Поводом првог Свјетског дана ледника (21. март) и Свјетског дана вода 2025. на тему „Очување ледника“, у сједишту УНЕСКО у Паризу уприличена је дигитална изложба о ледницима и планинама са циљем подизања свијести о утицају климатских промјена на планине и леднике, и како те промјене утичу на безбједност воде и хране.

Изложба нуди тематске приче из цијелог свијета о утицају климатских промјена на леднике и екосистеме у њиховом окружењу.

Организација Уједињених нација упозорава цијело човјечанство да се ледници данас топе брже него икада раније и да је неопходно смањити емисију гасова стаклене баште да би се успорило глацијално повлачење. Ледници су кључни за живот јер њихова отопљена вода је неопходна за воду за пиће, одржавање екосистема, пољопривреду, индустрију, производњу чисте енергије. Убрзано топљење ледника узрокује непредвидивост кретања воде изазивајући поплаве, суше, клизишта и пораст нивоа мора, а те појаве могу довести до уништења многих екосистема, укључујући и опасност за људе у цијелом свијету. Због тога је очување ледника приоритет и стратегија преживљавања за човјечанство које мора да пронађе начин за контролу топљења ледника и очување замрзнутих водних ресурса за будућност.

Ледници су кључни за регулисање глобалне климе и обезбјеђивање слатке воде за милијарде људи. Међутим, због климатских промјена изазваних углавном људским активностима почев од средине 19. вијека, ледници се брзо топе. Иако је од тада до данас било повремених краћих периода повећања ледника у различито вријеме и у различитим регионима, ледници се у скорије време повлаче великом брзином због све већег загријавања планете. Веће глобалне температуре доводе до краћих сезона акумулације и мање сњежних падавина.

У свијету постоји више од 275.000 ледника који покривају површину од око 700.000 км², и чувају око 70 одсто слатке воде на планети

Пораст нивоа мора

Топљење ледника утиче на глобални пораст нивоа мора који је данас за око 20 центиметара виши него 1900. године, што представља велики ризик за приобално становништво. Ове промјене такође имају глобални економски утицај, утичући на многе секторе као што су пољопривреда, хидроенергија, туризам, трговина и транспорт.

Чувари историје и традиције

Ледници сами по себи свједоче и о историји планете Земље јер лед нуди важна сазнања о клими и окружењу у прошлости. Зато леднике треба сачувати и као научно наслеђе и историјски запис за будуће генерације. Како се ледници повлаче и нестају, са њима нестају и неки осјетљиви и јединствени екосистеми. Исто тако, у појединим дијеловима свијета ледници су и мјеста духовних обреда и свечаних догађаја који су препознати на листи свјетске културне баштине Уједињених нација. Тако би нестанак ледника довео и до значајног губитка културног наслеђа и духовне повезаности са природом.

Ледник је велика акумулација углавном леда и снијега, која настаје на копну и споро се креће под утицајем сопствене тежине. Ледници се налазе на свим континентима, осим у Аустралији. Постоје у многим планинским регионима и око Гренланда и Антарктичког леденог покривача. У свијету постоји

више од 275.000 ледника који покривају површину од око 700.000 км². Ледници се сматрају важним резервоарима воде који чувају око 170.000 км³ леда, што чини око 70 одсто слатке воде на планети.

Топљење снијега и леда са планина је кључно за снабдијевање слатком водом у многим регионима. Како се смањују ледници и сњежне падавине, смањује се и доступност воде, што може довести до веће конкуренције за водне ресурсе, посебно у сезонски сувим регионима.

Континуирано повлачење ледника такође доводи до екстремних догађаја и нових растућих ризика

од катастрофе за низводно становништво и рањиву транспортну и енергетску инфраструктуру, као што су поплаве, клизишта или појачана ерозија земљишта.

Неопходно је хитно смањење концентрације гасова стаклене баште да би се стабилизовала клима, очували ледници и обезбиједила одржива будућност за све. Ледници се убрзано повлаче преобликујући пејзаже и свијет какав познајемо. Ипак, још увијек има (мало) времена да заштитимо и сачувамо леднике смањењем емисија гасова стаклене баште и усвајањем стратегија прилагођавања и ублажавања. За ледничка подручја, ово би требало да укључује успостављање заштићених подручја, праксе одрживог коришћења земљишта, имплементацију интегрисаног управљања водним ресурсима и развој система упозорења за суочавање са повећаним криосферским ризицима.

Праћење ледника обезбјеђује важне податке за климатске адаптације и стратегије ублажавања, и треба га проширити. Већ више од 130 година неки ледници у свијету су систематски праћени годишњим мјерењима на терену, а у новије вријеме и различитим техникама на даљину. Ипак, и даље постоје празнине у праћењу ледника, посебно у високим планинским регионима. Свјетски попис ледника и подаци о њиховим промјенама дају стручњацима важне информације за научне процјене на основу којих се доносе одлуке о прилагођавању и стратегијама ублажавања. Већа покривеност и унапређење метода посматрања ледника и размјена података могу побољшати предвиђање и спровођење превентивних активности за рјешавање пријетњи, ризика и утицаја топљења ледника.

Млади за спас ледника

Организација Уједињених нација посебно наглашава потребу и значај укључивања младих људи широм свијета у рјешавање проблема климатских промјена. Млади су покретачка снага друштва и као такви могу да дају велики позитиван допринос у процесу доношења одлука за постизање међугенерациске климатске правде и очување ледника.

Ледници на Балкану

Чувени српски географ Јован Цвијић проучавао је ледено доба на Балканском полуострву и закључио да више планинских региона на нашем подручју садрже трагове глацијације. Према Цвијићу, масиви Олимпа, Риле, Родопа и Пирина у Грчкој и Бугарској имали су веома развијену глацијацију али је најзначајније залеђавање на Балкану ипак било у Динарском систему, гдје скоро свака планина виша од 1.300 метара показује трагове глацијације. Највећи ледници постојали су на Комовима, Проклетијама, Дурмитору, Маглићу, Волујку, Височици, Трескавици, Чврсноци,

Ледничко Црно језеро на Дурмитору

Бјелашници и другим планинама између Сарајева и Пећи. У овим планинским предјелима и данас постоје остаци глацијације попут планинских усјека, ледничких језера и ледених пећина, посебно на Дурмитору који је, према Цвијићу, подручје наизраженије глацијације на Балкану. Од климатских услова у планинским предјелима у источном дијелу Републике Српске и на сјеверу Црне Горе и данас највише зависи хидролошка ситуација на нашем подручју.

(Јован Цвијић: „Ледено доба и глацијални облици балканског полуострва“, Из: Ј. Цвијић: Геоморфологија, ауторизована скрипта по предавањима, литографија П. Марковић, Београд 1919-1920, стр. 434-459, Приредило и коментар написао проф. др Драгутин Петровић)

ТАЈНИ ЖИВОТ ЛЕДНИКА

СВЈЕТСКИ ДАН ВОДА 2025

1. ОД СНИЈЕГА ДО ЛЕДА

Ледници се формирају када се снијег гомила током много година, и сабија се у чврсти лед.

Може проћи и до 100 година да се снијег претвори у ледник!

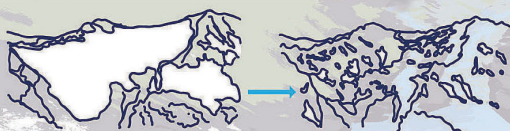
3. СПОРО АЛИ НЕПРЕКИДНО

Ледници се крећу полако под сопственом тежином, и тако мијењају пејзаж.

Неки ледници се крећу спорије од неколико центиметара годишње, а неки и по неколико метара дневно!

4. МИЈЕЊАЈУ СЕ СА КЛИМОМ

Како температуре расту, ледници се топе брже него што могу да се формирају, што доводи до њиховог повлачења.

Око 10% површине Земље још увијек је покривено ледницима, али се они смањују.

2. РАЗЛИЧИТЕ ВРСТЕ ЛЕДНИКА У СВИЈЕТУ

Ледници имају различите облике у зависности од тога гдје се налазе.

• Ледене плоче:

Покривају велика подручја Гренланда и Антарктика.

• Планински ледници:

Налазе се на високим планинама као Хималаји, Стјеновите планине и Анди.

• Ледници плимне воде

Формирају се директно у морима.

• Пијемонтски ледници

Налазе се у подножју планина, формирајући велике усјеке.

Планински ледници постоје на свим континентима осим Аустралије.

5. ЛЕДНИЦИ И ВОДА

Ледници чувају око 70% слатке воде у свијету, што их чини највећим резервоаром слатке воде на Земљи.

Како се ледници топе, ослобађају воду која пуни ријеке и обезбјеђује воду за пиће за милионе људи.

UN WATER

22. МАРТ
СВЈЕТСКИ ДАН ВОДА

2025 Очување ледника

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА
И ВОДОПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ЈАВНА УСТАНОВА „ВОДЕ СРПСКЕ“

СУШИЦА

смарагдна ријека

Херцеговине

Ријека Сушица налази се источно од Требиња и притока је ријеке Требишњице. Јединствена је по својој смарагдној боји која се савршено уклапа у херцеговачки пејзаж

Бистра вода, каскаде и купалишта ријеке Сушице привлаче велики број туриста који овдје уживају у прелијепом природном амбијенту. Ова смарагдна ријека богата је и рибљим фондом, па је прави рај и за риболовце.

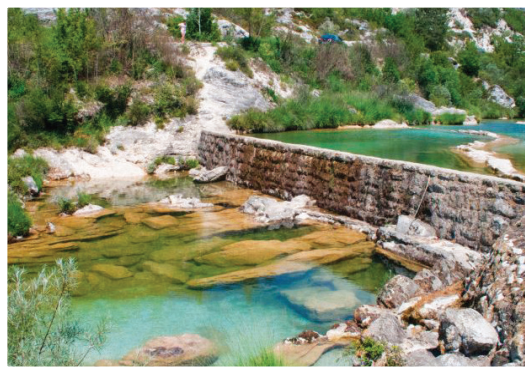
Слив ријеке Сушице чини више малих ријека као Миротињка, Заслапница и Јазина, те мноштво извора и потока. Најзначајнији извори који формирају Сушицу су интермитентни извор Заслапница и пећина - врело Вучја. Ток Сушице са притокама Заслапницом и Кун-

ском ријеком је формиран у доломитима Ластванске антиклинале. Пошто се већина слива налази у тријаским доломитима овдје нема понирања, па је Сушица сталан ток формиран прије свега флувијалним процесом. Слив Сушице на истоку се граничи са сливом Граховског поља (Граховске ријеке), односно

сливом Рисанског залива према којем отичу подземне воде са овог подручја. Низводно се слив Сушице граничи са сливом сталног врела „Око“. Површина подслива Сушице на лијевој обали је 63 км².

Сушица је бујична ријека чије корито је у неким периодима године готово без воде, а након великих

киша у њено корито се слива велика количина воде са околних висова. Постоје велике варијације протицаја од 0,2 м³/с до преко 150 м³/с. Годишња количина

падавина креће се у просјеку око 2.000 мм. Јесен у сливу Сушице је изразито влажна са количином падавина око 800 мм, а љето је релативно суво са количином падавина око 200 мм. Преко 150 дана годишње је са падавинама. Највећи број дана са падавинама је у новембру и децембру, а најмањи у августу.

Због изразитог бујичног карактера, овај водоток преноси велике количине наноса за вријеме бујичних поводња и одлаже га у акумулацију језера Горица на Требишњици, гдје се Сушица улива.

Купалиште Јазина

Купалиште Јазина једно је од најљепших мјеста у сливу ријеке Сушице и омиљено излетиште Требињаца. У околини се налази још неколико лијепих купалишта са смарадном бојом воде.

Стари мост Вучија

На ријеци Сушици налази се и стари мост Вучија, који је саграђен највјероватније у 13. вијеку. Грађен је од тесаног камена, а горњи лукови су од сиге. Овај стари мост, заједно са смарадном ријеком савршено се уклапа у величанствени херцеговачки амбијент.

Израда структурних мјера у циљу заштите од поплава

ПИШЕ: Младен Антонић, мастер инжењер грађевинарства

НАЧЕЛНИК ОДЈЕЉЕЊА ЗА ПРАЋЕЊЕ ПРОЈЕКТА,
СЕКТОР ЗА УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА ОРС САВЕ

Након поплава 2010. и 2014. године, које су показале озбиљне слабости у систему заштите од поплава, Влада Републике Српске покренула је велики инвестициони циклус са циљем санације штета и хитне реконструкције инфраструктурних објеката за заштиту од поплава у Републици Српској. Пројекат „Хитна помоћ и заштита од поплава“ званично је почео у октобру 2011. године потписивањем финансијског уговора са Европском инвестиционом банком, кроз фазно финансирање - у првој фази финансиране су ванредне и краткорочне мјере, а у другој фази - средњорочне и дугорочне мјере заштите од поплава. У првој фази, Европска инвестициона банка одобрила је Републици Српској кредит у износу до 55 милиона евра. Циљ пројекта био је санирање штете од поплава и хитна реконструкција инфраструктуре за заштиту од поплава дуж плавног подручја ријеке Саве и њених притока. Кредитна средства су намијењена за реконструкцију и изградњу одбрамбених насипа дуж водотока (око 17,3 милиона евра), реконструкцију одводних канала (око 19,1 милиона евра), замјену и рехабилитацију пумпних станица (око 7,7 милиона евра), санацију оштећене инфраструктуре - мостови, путеви, санација клизишта итд. (око 2,7 милиона евра), заштиту обала ријека (око 3 милиона евра). Пројекат је довео до повећања степена заштите од поплава и смањена ризика од поплава, те унапређења

система заштите од поплава у Републици Српској. Пројекат „Хитна помоћ и заштита од поплава“ реализован је у двије фазе. Прва фаза је трајала од октобра 2013. до децембра 2016. године, гдје је укупно реализовано 10 уговора за извођење радова са 42 појединачне мјере и три уговора за вршење стручних услуга у укупном износу 23.345.140,06 евра. Друга фаза је трајала од децембра 2016. до децембра 2021. године, гдје је укупно реализовано 11 уговора за извођење радова са 37 појединачних мјера и четири уговора за вршење стручних услуга, један уговор за набавку механизације и опреме, у укупном износу од 31.500.142,67 евра.

Једна од кључних мјера на-

кон поплава 2014. године била је реконструкција савског насипа у Републици Српској, посебно на критичним тачкама у Бијељини (Височ, Тополовац, Рача), Козарској Дубици, Градишци, Српцу и Броду. Овај насип представља прву линију одбране од поплава које долазе од ријеке Саве, те је његова санација била од кључног значаја за заштиту становништва и пољопривредног земљишта. Реконструкција насипа обухватила је подизање и ојачавање насипа како би могао издржати екстремне водостаје који су се догодили 2014. године, као и санацију критичних тачака, посебно у подручјима где су насипи попустили током поплава.

Такође, једна од значајних мјера у оквиру пројекта „Хитне помоћи и заштита од поплава“ била је рехабилитација пумпних станица на подручју Републике Српске. Предвиђени обим радова обухватао је реконструкцију грађевинског дијела објеката црпних станица, замјену и реконструкцију свих кључних компоненти објекта, те рехабилитацију и замјену цјелокупне хидромашинске опреме, што укључује потпуну замјену дотрајалих пумпних агрегата, реконструкцију чистилица на објектима и пратећих цјевовода и спојних веза. Такође, пројектом је предвиђена замјена постојећих електро инсталација, електро ормара и трафо станица на објектима

Пројекат „Хитна помоћ и заштита од поплава“ довео је до **унапређења система заштите од поплава** у Републици Српској

пумпних станица. У склопу аутоматизације рада пумпне станице планирана је уградња тзв. „SCADA” система за контролу рада, праћење и даљински рад и управљање будућим системом.

Што се тиче регулације и уређења водотока извршени су обимни радови на регулацији ријечних корита и канала. Значајни радови извршени су на подручју Семберије гдје је реконструисана главна каналска мрежа, што је значајно смањило ризик од поплава у том подручју, као и неколико значајних урбаних регулација (Шековићи, Братунац, Бијељина, Теслић итд.).

Нови кредитни споразум са Европском инвестиционом банком „Мјере заштите од поплава” практично представља наставак претходних активности на изградњи мјера заштите од поплава те чини један свеобухватан пројекат изградње мјера заштите од поплава. Споразум је потписан 20. децембра 2019. године. Укупна вриједност друге фазе пројекта је 41.082.207,00 евра од којих је 19.000.000,00 евра кредит ЕИБ-а (фаза 2, уговор 88484), а 22.082.207,00 сопствена средства / остали извори финансирања.

Изградња дринског насипа у Бијељини представља кључни инфраструктурни пројекат за заштиту Семберије од поплава ријеке Дрине. Овај пројекат је постао приоритет након катастрофалних поплава 2014. године, које су изазвале огромне штете у овом подручју. Међутим, иако је финансирање обезбијеђено (Пројекат „Одбрана од поплава ријеке Дрине”, кредит Свјетске банке у износу од 13,8 милиона америчких долара), реализација пројекта суочила се са значајним изазовима, првенствено у вези са рјешавањем имовинско-правних односа на траси предвиђеног насипа. Власници земљишта кроз које би насип про-

Уређени канал Дашница у Бијељини

лазио изразили су незадовољство због планиране трасе, те су ови проблеми довели до одлагања почетка радова и реалокације средстава на друге пројекте заштите од поплава. Са потисивањем посљедњег финансијског споразума са ЕИБ-ом, на подручју града Бијељина тренутно се реализује изградња дринског насипа у дужини од 2,816.80 метара, тзв. дионица 2, етапа 4, (потез од уставе у Јањи па узводно до ушћа ријеке Јање у Дрину) која се налази се у завршној фази.

Поред наведених активности, из Фонда солидарности за обнову Републике Српске финансирано је преко 90 мјера у 20 општина/градова Републике Српске (Модрича, Вуковасље, Шамац, Приједор, Бања

Извршени су обимни радови на регулацији ријечних корита и канала

Лука, Лакташи, Нови Град, Градишка, Челинац, Котор Варош, Бијељина, Лопаре, Костајница, Козарска Дубица, Брод, Прњавор, Добој, Зворник, Шековићи и Милићи), укупне вриједности око 24 милиона КМ.

Значајно је поменути и дона-

торска средства Европске уније у Босни и Херцеговини гдје су путем програма „ИПА 2014“ финансирани значајни структурни пројекти у области заштите од поплава у Републици Српској.

ПРИОРИТЕТНЕ МЈЕРЕ ЗА НАРЕДНИ ПЕРИОД

Изградња дринског насипа у Семберији представља мјеру од кључног значаја за заштиту подручја уз ријеку Дрину на цјелокупној планираној траси. Према приоритетима који су утврђени у студији изводљивости и усвојеној и дефинисаној траси насипа у оквиру идејног рјешења, планирана је изградња објекта у фазама, и то:

Главни пројекат 1: дионица насипа од магистралног пута „Бијељина–Бадовинци“ (Ст.0+000,00), па узводно до ушћа ријеке Јање (Ст.16+133,63), на дужини од 16,133 км и регулација ријеке Јање у дужини од око 2,00 км. Главни пројекат 2: дионица насипа од канала Селиште, па узводно до магистралног пута „Бијељина – Бадовинци“. Главни пројекат 3: дионица насипа од ушћа ријеке Јање, па узводно до насеља Главичице. Упркос изазовима у вези са имовинско-правним односима, неопходно је убрзати реализацију

овог пројекта како би се заштитили становници и привредни субјекти у Семберији. Јавна установа „Воде Српске“ заједно са ресорним министарством планира наставак радова у текућој календарској години и да интензивно ради на обезбјеђивању извора финансирања за наставак изградње дринског насипа, конкретно етапе 3, дионице 2 која би представљала наставак изградње од објекта водозавхвата канала „Дрина-Дашница“ у МЗ Јања, па низводно у дужини око 3.5 км.

Наставак радова на регулацији Врбаса кроз Бањалуку је од суштинског значаја за смањење ризика од поплава у урбаним срединама, узимајући у обзир ниво обраћености техничке и остале документације за слив ријеке Врбас и град Бањалуку. Овај пројекат треба да обухвати:

- Изградњу обалоутврда да би се спријечило урушавање обала и повећала стабилност ријечног корита;
- Проширење корита ријеке, чиме би се омогућио бољи проток воде и смањено ризик од изливања током обилних падавина;
- Изградњу додатних насипа дуж критичних тачака, нарочито у насељеним дијеловима града;
- Увођење система мониторинга водостаја како би се правовремено реаговало на могуће опасности;
- Ревитализацију приобалних зона, укључујући озелењавање и изградњу рекреативних површина, што доприноси одрживом урбаном развоју и заштити од ерозије.

Ове мјере су кључне за дугорочну заштиту Бањалуке од поплава и омогућавају безбједнији живот грађана и стабилан развој града.

Модернизација система за рано упозоравање, односно имплементација савремених система за праћење водостаја и метеоролошких услова омогућила би благовремено реаговање и евакуацију становништ-

Реконструкција савског насипа на подручју Градишке

ва у случају опасности од поплава. Системи за рано упозоравање кључни су за смањење ризика од поплава и заштиту становништва и имовине. Они омогућавају правовремену реакцију на надоласеће поплавне таласе, смањујући посљедице природних катастрофа. У том смислу треба тежити ка континуираном ширењу и одржавању мреже аутоматских хидролошких и метеоролошких мјernih станица дуж свих већих водотока у Републици Српској.

Изградња ретензионих базена на критичним тачкама омогућила би привремено задржавање вишка

Одговорно управљање водним ресурсима је приоритет у будућем развоју

воде током обилних падавина, чиме би се смањено притисак на водотоке.

Пошумљавање ерозивних подручја и заштита постојећих шума допринијели би смањењу површинског отицања воде и ерозије тла, што директно утиче на смањење ризика од поплава.

Редовно одржавање постојећих водопривредних објеката кључно је за дугорочну заштиту од поплава,

стабилност хидротехничких система и очување водних ресурса. Без адекватног одржавања, чак и најмодернији водопривредни објекти могу изгубити своју функционалност и постати неефикасни или чак опасни.

Едукација становништва, односно подизање свијести о ризицима од поплава и мјерама самозаштите може смањити штете и спасити животе током поплавних догађаја.

Унапређење међуинституционалне сарадње, односно боља координација различитих институција и служби за ванредне ситуације омогућила би ефикасније реаговање и управљање током поплава.

Имплементација ових мјера захтјева континуирана улагања, стручну подршку и активно учешће локалних заједница како би се осигурала дугорочна заштита од поплава у Републици Српској.

Улагање у водопривредне објекте није само економска потреба већ и стратешка нужност за дугорочну заштиту становништва, инфраструктуре и природних ресурса у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Поплаве које су погодиле ове просторе, посебно 2010. и 2014. године, јасно су показале колико су ризици велики и колико су рањиве области уз ријеке Саву, Дрину, Босну и Врбас.

Редовним улагањем у реконструкцију и изградњу насипа, регулацију водотока, модернизацију система раног упозоравања и одржавање постојећих водопривредних објеката могу се спријечити катастрофални губици, који су до сада мјерани стотинама милиона конвертибилних марака и у најгорем случају људским животима. С обзиром на све израженије климатске промјене и повећану учесталост екстремних хидролошких појава, одговорно управљање водним ресурсима мора бити приоритет у будућем развоју.

Рекордан годишњи приход - 22.515.091,12 КМ

Повећање прикупљених средстава од водних накнада остварено је на готово свим врстама прихода, чиме је обезбијеђен значајан приход у Буџет Републике Српске

Јавна установа „Воде Српске“ остварила је у 2024. години рекордан годишњи приход од водних накнада у Буџет Републике Српске, у износу од 22.515.091,12 конвертибилних марака.

Претходно је највећи годишњи приход од водних накнада остварен 2021. године у износу од 21.710.468,38 конвертибилних марака, што је у 2024. години надмашено за износ од 804.622,74 КМ. У односу на 2023. годину када је од водних накнада прикупљено укупно 21.413.658,21 КМ, у 2024. години прикупљено је више средстава за износ од 1.101.432,91 КМ.

Према свим пресецима током 2024. године Јавна установа „Воде Српске“ биљежила је раст прихода од прикупљања и праћења посебних водних накнада у односу на раније године.

Анализом прихода по врстама накнада и упоређујући укупан приход за 12 мјесеци 2024. и 2023. године, најизраженије је повећање прикупљених средстава на врстама прихода 722442 - накнада за захваћену воду за јавно водоснабдијевање, правна и физичка лица, 722463 - накнада за изваћени материјал из водотока, 722447 - накнада за загађење вода, субјекти који испуштају отпадне воде, 722457 - накнада за загаћену воду, субјекти који производе, продају или увозе вјештачка ђубрива и хемикалије за заштиту биља.

Вриједносно гледано, најви-

ше средстава од водних накнада у 2024. години прикупљено је на врсти прихода 722446 - накнада за загађење вода, власници или корисници транспортних средстава која за погон користе нафту или нафтне деривате, у износу од 9.980.070,11 КМ, затим на врсти прихода 722447 - накнада за загађење вода, субјекти који испуштају отпадне воде, у износу од 6.196.399,13 КМ, на врсти прихода 722448 - накнада за употребијену воду за про-

Обрачун водних накнада 2020-2024

2020 - 18.536.584,20 КМ

2021 - 21.710.468,38 КМ

2022 - 21.198.488,35 КМ

2023 - 21.413.658,21 КМ

2024 - 22.515.091,12 КМ

изводњу електричне енергије коришћењем хидроенергије, у износу од 2.280.925,78 КМ, и тако даље.

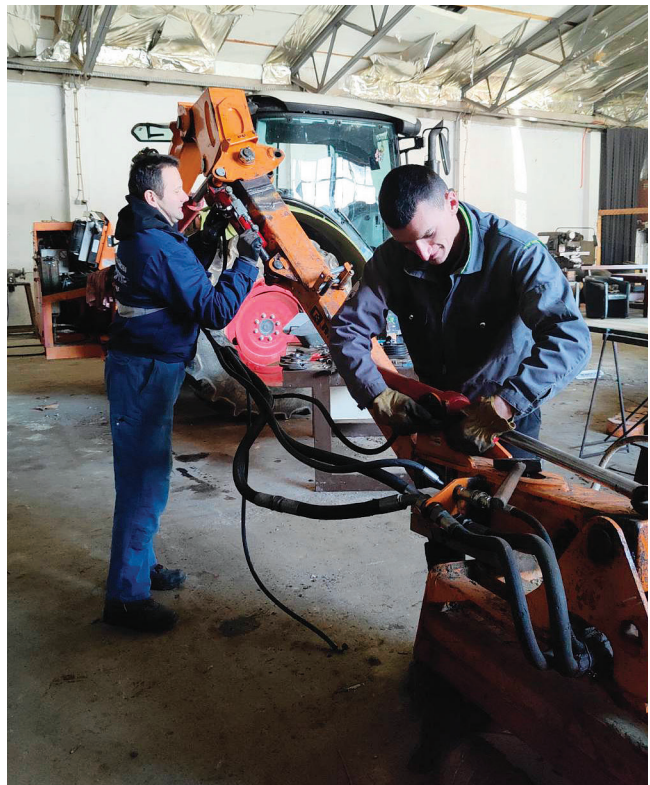
Према важећим прописима, Јавна установа „Воде Српске“ обавезна је да издаје рјешења о обрачуну посебних водних накнада за обвезнике, до 30. јуна текуће године за претходну годину. У случају да обвезници не измирују редовно своје обавезе, или не достављају извјештаје о задужењима, Одјељење за прикупљање и праћење водних накнада у оквиру Јавне установе „Воде Српске“ шаље опомене, у циљу наплате потраживања. У 2024. години послато је 2.005 опомена. Такође, у неким случајевима активира се механизам принудне наплате водних накнада. У 2024. години упућена су 94 захтјева за принудну наплату по рјешењима о обрачуну посебних водних накнада, за обавезе настале до 31. децембра 2023. године.

Одржавање објеката као приоритет

Запослени у Сектору за одржавање водопривредних објеката поплавних подручја Србачко-ножичке равни, Лијевче поља и Дубичке равни током протекле зиме имали су неколико ванредних интервенција санирања мањих клизишта која су се појавила на насипима усљед обилних падавина. Сви радови на санацији новонасталих клизишта реализовани су уз надзор инжењера Јавне установе „Воде Српске“ и са сопственом механизацијом, како би се обезбиједила стабилност и пуна функционалност насипа који су кључни за заштиту од штетног дјеловања вода у овом поплавном подручју.

Такође, запослени у овом сектору вриједно раде и на припреми механизације за предстојећу сезону кошења и друге радове одржавања водопривредних објеката. Сервисирање трактора и остале опреме је у пуном јеку, како би потпуно спремни дочекали сезону радова на терену.

ЈАВНА УСТАНОВА „ВОДЕ СРПСКЕ“ БИЈЕЉИНА Милоша Обилића 51, 76300 Бијељина; +387 55 201 784; bijeljina@voders.org

СЕКТОР ЗА УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА ОБЛАСНИМ РИЈЕЧНИМ СЛИВОМ САВЕ: Милоша Обилића 51, 76300 Бијељина; +387 55 220 360; bijeljina@voders.org

ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ ВРБАС - БАЊА ЛУКА: Милана Радмана 10, 78000 Бања Лука; +387 51 215 485; banjaluca@voders.org

ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ БОСНЕ - ДОБОЈ: Војводе Мишића 22, 74000 Добој; +387 53 200 570; doboj@voders.org

ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ УНЕ - ПРИЈЕДОР: Алеја Козарског одреда 4, 79101 Приједор; +387 52 240 330; prijedor@voders.org

ПОДРУЧНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДСЛИВ РИЈЕКЕ ДРИНЕ - ЗВОРНИК: Светог Саве бб, 75400 Зворник; +387 56 215 990; zvornik@voders.org

СЕКТОР ЗА УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА ОБЛАСНИМ РИЈЕЧНИМ СЛИВОМ ТРЕБИШЊИЦЕ: Српска 2, 89101 Требиње; +387 59 245 510; trebinje@voders.org

СЕКТОР ЗА ОДРЖАВАЊЕ ВОДОПРИВРЕДНИХ ОБЈЕКТА ПОПЛАВНИХ ПОДРУЧЈА СЕМБЕРИЈЕ, ПОСАВИНЕ И ИВАЊСКОГ ПОЉА:

Рачанска 29, 76300 Бијељина; +387 55 201 903

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПОПЛАВНО ПОДРУЧЈЕ СЕМБЕРИЈЕ И ПОСАВИНЕ: Рачанска 29, 76300 Бијељина; +387 55 201 903

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПОПЛАВНО ПОДРУЧЈЕ ИВАЊСКО ПОЉЕ - БРОД: Светог Саве бб, 74450 Брод; +387 53 610 471; brod@voders.org

СЕКТОР ЗА ОДРЖАВАЊЕ ВОДОПРИВРЕДНИХ ОБЈЕКТА ПОПЛАВНИХ ПОДРУЧЈА СРБАЧКО-НОЖИЧКЕ РАВНИ, ЛИЈЕВЧЕ ПОЉА И ДУБИЧКЕ РАВНИ:

Авде Ђука 11, 78400 Градишка; +387 51 815 050; gradiska@voders.org

СЕКТОР ЗА УПРАВЉАЊЕ СИСТЕМИМА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, НАВОДЊАВАЊЕ И ИТ: +387 51 215 485

СЕКТОР ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ: +387 55 211 516 СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ: +387 55 222 480

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ: +387 55 226 033